

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v pondeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.20, z dostavljanjem na dom K 1.50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—, mesečno K 1.70. — Za inozemstvo celoletno K 30.—. — Naročnina se pošilja upravništvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravništvo: Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju 10% pust. — Za odgovor je priložiti zn. m. p. — Telefon številka 118.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vjudno vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času obnove, da pošiljanje ne preneha in da dobe vse številke

„DAN“

velja v Ljubljani na dom dostavljen:

Vse leto . . . K 18.— Cetrt leta . . . K 4.50
Pol leta . . . K 9.— En mesec . . . K 1.50

V upravnistvu prejemam na mesec K 1.20.

S pošiljanjem po pošti v Avstriji velja:

Vse leto . . . K 20.— Cetrt leta . . . K 5.—
Pol leta . . . K 10.— En mesec . . . K 1.70

Za Nemčijo vse leto K 24. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.

Naroča se lahko z vsakim dnem, a hkratu se mora poslati tudi naročnino, drugače se ne oziroma na naročilo.

Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnine brez ozira in vsakemu, kdor je ne vpošlje o pravem času.

Upravništvo „DNEVA“.

Beseda o časopisju.

Če se ravnamo po reku: Povej, s kom občeješ, in povem ti kdo si, lahko tudi rečemo: povej, kaj bereš, in potem ti povem, kaj si. Če bereš samo klerikalne liste, si klerikalec, če samo liberalne, si liberaec, če bereš pa oboje, si pa fikfak. Kdor jih bere in naročuje je tak. Poglejmo, v koliko je stvar resnična. Ali si že kdaj videl, da bi bil naročen kak župnik na »Dan«, ali kak drugi napredni časopis? Ali vidiš kje v klerikalni gostilni napredne časopise? Nasprotno pa greši ravno napredna inteligenca nezaznansko v tem oziru. Eden je naročen na »Slovenca« zato, da ga imajo za vsak slučaj med naročniki v Ljubljani. Vsaka stvar čez 7 let prav pride; i to mogoče. Drugi ga ima »zaradi« otrok, tretji zato, da čuje obe strani, četrti je gostilničar in ga mora imeti zaradi gostov. Nekateri se zopet izgovarjajo, češ, zaradi mojih vinarjev ne bo tiskarna obogatela. Vse to je ravno zelo napadno. Vsa obrambna in druga društva zbirajo milijone po vinarjih. Salezijanci so prosili posameznike, naj darujejo le za eno opeko. Pa zidali so in še zidajo na ta način veličastne stavbe. Žalostno je, da ravno naprednjaki nimajo v tem oziru smisla za doslednost. Samo zabavljanje nas ne bo rešilo klerikalnega jarma. Najlepši vzgled so nam klerikalci, ki so dosledni in vstrajni do skrajnosti. Razlec grme duhovniki proti napr. časopisju nedeljo za nedeljo. Škofje vodijo v svojih pastirskih listih boj proti časopisju že leta in leta.

Ker vedo, kak vpliv ima tisk med preprostim ljudstvom, Katoliška cerkev ima posebne družbe, ki skrb

za »katoliški« tisk in njega razširjanje. Pa vse to nas ne gane, da bi tudi mi spoznali pomen tiska in ga razširjali med maso. Stavim, da je dosti inteligentnih ljudi, ki še ne vedo, da izhaja za deželo list: »Slovenski Dom«. V Ljubljani ga čitaš malo, kje, kdo bo pa potem podpiral tak »kmečki listič«. Ker se take stvari malo, da prav malo podpirajo, tudi samo životarijo. Koliko pa greše tisti, ki podpirajo ali iz radovednosti ali »zaradi otrok« klerikalne liste. Evo primera! Če računamo najmanjši minimum 1000 naprednih naročnikov na klerikalni list, ki stane na leto le 10 K, je to letnih 10.000 K. Za to vsoto se potem tiska še lahko »par« iztisov povrh, ki gredo med revne čitatelje na deželo. Če bere tam take liste le 100 ljudi, je to 100 glasov ob volitvah, včasih 100 rodo. Po farovžih imajo klerikalnih listov na cele koše in jih s pridom spravljajo med ljudstvo. Poznam župnika, ki naročuje klerikalne liste za ljudi, ki jih niti ne vpraša za dovoljenje. In tiste groše že izmolze ob kakih lepih prilikah. V naprednih hišah ne vedo, kam s prebranimi časopisi. Namesto, da bi jih spravljali med ljudi. Koliko ljudi stanuje v mestu, ki imajo sorodnike na deželi. Pošiljajo naj jim prebrane časopise. Poznam možakarja iz grozno klerikalnega kraja. Vzlic temu je odločen naprednjak. Ugibal sem, od kod ima vse to in prišel sem slednjič na to, da ga je »izpreobrnil« brat, ki je v Ljubljani, pa mu pošilja vsak teden časopise domov. Zato bi bilo jako umestno, da bi pošiljala ljubljanska polit. napredna društva na deželo prebrane napredne časopise. Ne stalo bi to veliko truda in stroškov, v deželi pa bi se poznalo le. V tej vasi dobi eden in postane trden, pridobi še drugega in drugod gre na isti način.

Premislimo vse to zdaj ob koncu meseca, ko obnovljamo naročnino listov. Bodimo dosledni v tem oziru in zaprimo vrata nenaprednim in neslovenskim listom. Računajmo vedno s tem da redimo gada na lastnih prsih, če podpiramo liste, ki so proti našemu mišljenju. In če naročujemo take liste, jih podpiramo in grešimo napram samim sebi. Razpečevanje listov pa naj vzamejo polit. društva v pretres in naj čimprej kaj ukreduje. Podočelski zaupniki pa naj doma skrbje, da bo šlo delo od rok. Ne le na meji, tudi v deželi sami smo potrebni listov!

Rimidan.

(Isto velja za naše obmejne kraje posebnostajersko. Tamslovenske hiše naročujejo »Tagesspost« in »Tagblatt«, in razne nemške liste, dočim se slovensko časopisje ne more razširiti in tako cela javnost živi kakor hipnotizirana od graškega kužnega duha. Op. ured.)

Pismo iz Rumunije.

(Od našega posebnega poročevalca.)

Galatz, 27. VI. 1913.

Novega dejstva vam poročati ne morem, ker brzojav je hitrejši in tem potom ste zvedeli tudi, da je Rumunija pričela z mobilizacijo, ki jo je povzročil srbsko-bolgarski spor oz. bolgarska trma in objestnost, ki ne pozna nobenih meja. — Cilju Bolgarije, ki hoče postati tako močna, da bi nadkriljevala vse druge balkanske države, se upre Rumunija, ki hoče ravnotežje na Balkanu vzdržati. Zato je začela z mobilizacijo.

Danes 27. junija je bil »alarm« in ponoči se je odpeljalo 1800 vagonov vojaštva iz Galatza. Od 24. junija naprej mobilizira Rumunija z neverjetno hitric in pošilja vojaštvo na bolgarske meje. Od 24. junija do danes je že šlo skozi mesto 100.000 vojakov, vpoklicani so vsi rezervisti (moj šef, rezervni oficir, odide danes). Ljudstvo je jako razburjeno in kot se vidi bo še dovolj grmenja do miru. Po mestu so nabiti plakati s poklici rezervistov in do 12. ure ponoči mora vsak biti na svojem mestu. Vojaške patrulje so na vseh ogljih.

Nadaljnja poročila slede.

Prosim, da se mi sedaj vaš list pošilja na označeni naslov.

Stanislav V. Andrejev.

Danes

„Slavia“ - „Ilirija“.

Ob pol 7. zvečer. Pod „Tivoli“.

Stajersko.

Maribor. (Šovinizem nemškega popa.) V vseh mogočih variantah se pri nas vedno ponavlja: »Učimo se od narodnih nasprotnikov!« S kakšnimi uspehi, tega raje ne razpravljamo, saj, če pogledamo širo domovine, vidimo vedno le — nasprotno, propadanje. Res — to priznavamo, ker izjemam nočemo delati krivice — da tu in tam vstane narodna energija v vedno lepši luči. A večina? Faktum je, da se naši narodni nasprotniki ne boje, nastopati nam nasproti čim dalje nasilneje, posebno še ob naši narodni meji. In priznati jim moramo, da je njih nastopanje naravnost občudovanja vredno, kajti ideja narodne discipline je pri njih izborna razvita. Koliko je pri nas ljudi, mož, recimo, kot je to festenburški župnik, O. Kernstock? Silno

malo jih imamo te vrste in še ti se večinoma porazgubljavajo v množici onih, kojim je narodni boj ne morda narodni uzor, marveč stvar, s katere pomočjo si pridobe v širši javnosti — zveneče in čislano ime. Bodimo pravični in priznajmo, koliko jih je v naši sredi, kojim je samo navedeno, vzrok, da dajejo svojo osebo javnosti na razpolago! Imamo seveda tudi narodne delavce v pravem pomenu besede, a v konkurenčnem boju v korist osebnosti — morajo biti darovani! Jeli to pri Nemcih? Ne! Vsaj, koder gre dati narodnemu boju značaj narodne stvari, obilneje osebna koristolovstva pred javnostjo. Kaj je bil svojčas O. Kernstock? Pesnik v mašniški obleki! Ker pa je imel smisla za svoj — nemški — narod, kaj se mu je zgodilo v primeri z našimi pesniki-duhovni Gregorčič, Aškerc, Medved? Kernstock so njegovi rojaki pozvali na sodelovanje v narodnem oziru. A pri nas? Naše pesnike duhovne se je enostavno in sistematično — ubijalo, pa to ne le duševno, marveč tudi — telesno. O. Kernstock si je svest svoje duhovniške moči nad ljudstvom in masami, svest pa si je tudi, da stoji za njim višji, ki njegovega narodoljublja ne pobijajo, marveč: v pravem pomenu besede še podpirajo! In Kernstock posveča svoje zmognosti narodnostnemu boju v vsej svoji sili, zlasti, kadar gre proti nam Slovincem. Kadar gre dati kakšni narodni — nemški — stvari prav poseben zunanji utis, takrat hiti med svoje rojake, takrat jim govori z vso vno in govorniško zmognostjo. In izbirčen seveda Kernstock ni, saj ve, kaj zaleže njegova beseda. Zato so njegovi govori prežeti od prve do zadnje besede vse skozi onega strastnega sovražnika Slovincem. Njegov poziv, delati z vsemi močmi proti Slovincem je postal že zanj naravnost tipičen. Kjer pa sama beseda ni zmogljiva, tam pa mu mora pomagati še pesniški dar in ta je — mogočen. Vse njegovo stremiljenje je strogo slovančersko in zato od spodnje stajerskih renegatov visoko cenjeno.

Maribor. (Nove nemške karte.) Naj si dovoli Slovenec prostejšo besedo svojim sodeželanom nasproti, takoj mu jo ukradejo razni državni uradniki, spletni v svojih zastarelih nazorih državljanske enakopravnosti, zarjavili v predpotopnih postavah določbah. Seveda, Nemcem in Italijanom nasproti so ti gospodje čisto priprosti sluge in njih lakajstvo se pokaže v brezmejnem petolizvju v onem trenutku, ko jim je občešati s kom drugim kot Slovanom, zlasti Slovincem. Med nami Slovinci se pojavlja zadnjega tritretleta zlasti v državnopravniškem materialu nek sistem ala Accurti v Zagrebu, ki davi in vdusuje vse skrajja, kar se imenuje ljudska volja. Nemcem nasproti so seveda ti gg. tako v

Prava pristna lurska voda



kadar se kupuje,



kadar se prodaja.

Ljubljani, kot v Mariboru in Celju ponižni do srmatosti. Braniti se, ti gg. prepovedujejo, nas napadati pripuščajo. Pred dnevi nam je pokazal prijatelj našega lista razglednico 2 Kernstockovo devizo: »Nieder mit dem windischen Maribor!« Vsak otrok ve, da tiči v tem čisto odkrito poziv, da mora nemstvo pričeti boj Slovincem nasproti, ki ne sme drugače, kot s popolnim uničenjem končati. Dasi je narodno nesporazumljenje zlasti v Mariboru priklopelo do vrhunca in je potreba le male inicijative in začno se najnevarnejše komplicacije, so dali mariborski gg. državni pravdniki temu izzivanju svedobno pot v svet. Da, pred očmi varnostnih oblasti se te karte dele dan za dnevom v velikanskem številu tudi zastoni, brezplačno! Oni, ki nam je ono karto kazal, je bil priprosti rokodelski mojster iz dežele, a njegove besede so bile skozinsko značilne. »Kam pojde vse to?« Je oblasti trpe tako hujskanje vedoma. Da, kam pojde vse to? Vsak naj razmisli po svoje. Nam pa se zdi, da se s takim pospeševanjem hujskanja od strani oblasti, hoče naroda ponos toliko časa teptati in bičati, dokler se sam ne vspne konečno kot zver! A takrat?!

Ormož. (O nemškem krčmarju.) Zadnjega »Gautaga« posilinenjskih požarnih bramb v Loperščah se je udeležil tudi naš ormoški krčmar Bauer. Seveda je tudi on pomagal heulati, kar je le mogel. Ta Bauer je tisti človek, ki vedno odganja tuje rodne krčmarje od slovenskih vino-tržcev s pretvezo, da so slovenski vinotrži najslabši in najnevarnejši ljudje pod solncem, ki ne znajo dru-

LISTEK

PAVEL BERTNE:

Otrok ljubezni.

(D dalje.)

Pripovedoval ji je, kako rada bi ga oženila teta, njegova edina sorodnica, z bogato, zelo bogato nevesto; nikdar pa mu ni omenila, da naj si poišče družico, ki jo bo ljubil...

»In vendar,« je dodal nato, »je ljubezen najvišje... edino veliko v človeškem življenju...«

Ona mu je omenjala včasih, kako tesno ji poteka vdovsko življenje v tem gradu, ki je njen edini svet, in z malim sinčkom, ki je vsa njena radost na svetu.

»Zelo ga ljubite, kaj ne?« je pral on v skoraj nevoščljivi ganjenosti.

»Oh, da!«

»In kako ga ne bi — saj je tako ljubzenjiv!«

Tudi mali Žak je bil sklenil veliko prijateljstvo z gospodom kapitanom. Tiho, oprezno je pristopical vsak dan v njegovo sobo.

»Čez par dni,« ga je nagovarjal kapitan, »kadar mi odleže popolnoma... to boš videl, kako lepe istorije ti bom pravil o vojni...«

»Da, o vojni... Moj striček je tudi na vojni... bje se...«

Vsi so se spogledali tesnobno; Klara je prebledela, in na obličju sta-

re markize se je izrazila brezmejna bolečina... Toda otrok je vztrajal z nezavedno krutostjo:

»Tak povejte mi vendar, kje je zdaj moj striček Gilbert!«

Ah, ubogi stric Gilbert, ubogi oficir nesrečnega in junaškega 9. kirasirskega polka — kje je zdaj? Ali je padel in ga krije neusmiljena zemlja bojišča? Ali mu je ohranil neverjeten slučaj življenje? Če je živ, kje trpi sedaj muke vojnega jetništva... kje hrepeni zaman, kako bi poslal sporočilo njim, ki ga ljubijo?

Ne, ne! Stara markiza je hotela prihraniti grofu d' Ormož takšno usodo, za vsako ceno — naj jo stane karkoli.

In kmalu po zdravnikovem odhodu, je zagledal kapitan obe dami, ki sta stopili v vidni zadregi v njegovo sobo; sledil jima je kočijaž Anton, ki ga je poznal dobro — saj mu je prišel vedno pomagat, kadar je zahtevala njegova postrežba krepkejših rok... In za Antonom je vstopil prileten mož v gozdarski uniformi, ki ga grof ni poznal.

Markiza se je poizkusila nasmehniti in dejala:

»Prosit sva vas prišli, dragi gost, če bi vas smeli prenesti v drugo sobo, kjer vam bo prav tako udobno...«

Premolknila je in dodala v vidni zadregi:

»In kjer boste bolj varni kakor tu.«

»Bolj varen?« je zategnil oficir osuplo.

»Da... Saj vam povem lahko po pravici: Nemci niso več daleč od tod. Gotovo je, da se prikažejo danes ali jutri nenadoma; in v tej sobi jim ne bi mogli prikriti vaše navzočnosti. Oni bi vas odvedli gotovo s seboj kot vojnega jetnika; medve pa bi vas radi obdržali tukaj... da ozdravite. Moramo vas skriti. Ali hočete?«

»Kako ne bi, milostna? S tem mi prihranite najhujšo žalost, ki bi me mogla doleteti v mojem vojaškem poklicu.«

»Privedli sva dva zanesljiva moža — našega prijatelja Gregorja Lemetra, ki vas je prinesel semkaj.«

»Ah, hvala... hvala vam še enkrat, vrli mož!«

»In Antona, ki vam je tudi že pomagal tuintam... Prepeljeta vas v sobo, kjer ne bo vedel za vas nihče razen moje snahe in njene hišine...«

»Izročam se vam popolnoma, milostljiva...«

Gregor in Anton sta ga posadila z neskončno previdnostjo v velik naslanjač ter ga peljala na njem do vrat, ki so se odpirala poleg njegovih takisto na stopnice.

»Ampak... Kje me hočete nastaniti!« je vzkliknil grof d' Ormož, oziraje se presenečen po novi sobi, polni ženske elegancije; postelji, ki je čakala nanj, se je poznalo, da so jo pravkar postavili...

»V toaletnem kabinetu gospe de

Rošegi,« se je nasmehnila stara markiza in pokazala na Klara.

»Oh, milostna... toliko sitnosti si delate zaradi mene...«

»Oh, ne!« je ugovarjala mlada žena, »ta soba je nekakšna ječa... v zvezi je samo z mojo...«

»Vrata, ki vodijo na stopnice, bodo takoj zabita in zakrita,« se je oglašila tašča. »Kdor hoče zdaj do vas, mora iti skozi sobo moje snahe. Torej vidite, da ste varni...«

Ta hip pa se je vrnil Anton z oficirjevo obleko in orožjem; prinesel je njegovo modro uniformo, njegovo čepico, njegovo sabljo...

»Ah, vraga!« je dejal Gregor. »Tega pa ne smemo pustiti Prusom; naj bo skrito to pri gospodu kapitanu, dokler se razbojniki ne izgube s svojimi pikelhavami.«

IX.

Dobra francoska vina.

Tisti dan popoldne so dospeli Nemci. Z nesramnostjo zavojevateljev, pijanih zmagovalnega ponosa, je vdrl oddelek pehote na častno dvorišče Rošegijskega gradu.

Slišavši njihov hrup, sta prihiteli stara markiza in Klara, ki ni hotela pustiti tašče same.

Na dvorišču je razgrajalo petdeset pruskih infanteristov, ki so ropotali po stopnicah s kopiti svojih pušk. Toda pojavljanje energične stare dame, ki ji je sledila dražestna mlada črnolaska, jih je ustavilo kljub prirojeni divjosti.

»Kaj hočete?« je vprašala tašča v najčistejši nemščini.

Zarjuli so kakor živine: »Žreti in žlampati!... Dobro francosko vino — mnogo žreti... mnogo žlampati — in dobro spati nato.«

»Vse dobite... toda,« je dodala in pogledala naokrog s svojim odločnim očesom, »ali ni nikogar, ki bi mogel govoriti z mano... nobene poveljnika, nobenega oficirja?«

Mlad mož je stopil naprej: »Jaz sem oficir, madam; podporočnik-praporščak. Ti ljudje so lačni in žejni in se hočejo najesti in napiti, preden ležejo spat. To je njihova pravica — vojna pravica — in za vas je boljše, ako jim jo izpolnite radovoljno. Drugače,« je dejal s posebnim pogledom na krasno mlado ženo, ki je stala poleg stare markize, »si jo vzamejo sami.«

»Rekla sem, gospod,« je odgovorila tašča, »da jim ne odrekam ničesar. Toda vajena sem govoriti z ljudmi, ki mi ne segajo v besedo, jaz sem markiza de Rošegi, in pričakovala sem od vaše vljudnosti, da me pustite dogovoriti...«

»Jaz sem grof fon Hinten, gospa markiza,« je dejal oficir naglo in se naklonil z leseno vljudnostjo. »Čast mi vas bo poslušati.«

»Torej, gospod grof fon Hinten, onole krilo gradu je pripravljeno za vaše vojake.«

(D dalje.)

zega, kot kupce zmerjati in pretepati. Bauer seveda tega ne stori iz človekoljubja do svojih kupcev, ampak do samega sebe, da jim čim lažje obesi svoje vino na vrat, da ima pa »njegov« baje samo takrat in tako dolgo, dokler je v njegovi kleti. Zlobni jeziki namreč trdijo, da ona vina, ki jih prodaja Bauer tujim kupcem, zrastejo vsepovsod preje, samo na njegovih tleh ne. Da ima Bauer pri tem vsakoletno mnogo krivega dobička, bo pač vsakemu jasno. Ker pa nimamo povoda, da bi takim vročokrvnim nemškonalnim petelinčkom vedno in vedno le prizanašali, bi bilo dobro, da se odsilham temu »nemškemu« gospodu gleda malo natančneje na prste. Ore tu za naše žepce, katere si ne pustimo več tako enostavno rahljati in oropati njih poštenega zaslužka, kot je bila to doslej navada.

Dnevni pregled.

Bolgarsko ravnanje napram Srbom je na las posledica tudi na Slovenskem exs katedra pridigovanega narodnega separatizma, posledica vzgoje, ki se vrši v okvirju a la stav-ek v Narodnih Listih: »Istina je to, da smo Slovenci pripravljani, svojo slovensko narodnost braniti tudi proti slovenskemu narodu.« Ako bi se ravnali po naukih, ki jih na Slovenskem razširja »Die formal-logische Woche«, bi prišlo kaj kmalu do narodnostnega boja med Slovenci in Hrvati v Istriji. Po dobrih informacijah je tudi neko narodno-radikalno društvo pripravljalo nazorno statistične tabele, da pokaže, koliko smo Slovenci izgubili v Istriji proti — Hrvatom. Zalostne sadove rodi v agoniji se nahajajoči narodni radikalizem.

Bolgarski general Savov pozna perversno lažnivost nemško - židovske - krščanske - socialne žurnalistike, zato je pozval k sebi dopisnika Rajhspöste, povestnega Wagnerja, ki se na to spozna in dopisnika Neue Fr. Pr. in jima razkladal, da so vojno začeli — Srbi. S tem bi rad odvrnil vso odgovornost od sebe in pripisal zahrbtno, barbarsko ravnanje Srbom.

Scotus Viator, čigar knjiga »Jugoslovansko vprašanje« je vzbudila veliko senzacijo, ki po svojem potovanju po balkanskem bojišču imel razgovor z dopisnikom »Slovaškega Denika«, kateremu se je glede srbsko bolgarskega spora izrazil, da so zahteve Srbov opravilene; bolgarsko ravnanje je neslovansko, grabelživost in neodkritosrčnost. Del Macedonije je po večini srbski in čuditi se je, da Pašić tako potrpežljivo ravna, ko je jasno, da bolgarski imperializem škoduje Srbiji. Kar se tiče Pašića, vem da ima dalekosežne načrte in je kot politik zmožnejši in večji kot Bolgar Danev. Pašić tudi na to dela, da bi v Balkansko zvezo vstopila Rumunija.

Slovenski publicist in žurnalist Furlani je umrl v Londonu. Bil je urednik »Domovine«, preje tudi »Edinosti«.

V Pulju se je izvršilo nekaj aretacij, o katerih se govori, da so v zvezi s špionažo. Natančnega se ne ve ničesar, ker dokazov ni. Povod za te aretacije je dala potratnost nekega vojaka, ki je večkrat menjal stotak.

Cvetlični dan na južni železnici. Slovenski javnosti naznanja podpisano društvo glede cvetličnih dni na juž. želez. sledeče: Na Dunaju se je na predlog nekaterih uradnikov pod pokroviteljstvom uprave južne že-

leznice započela akcija za ustanovit-
ev »otroškega zavetišča« (Kinderheim) za uslužbenice južne železnice. Na čelo prireditve se je postavila uprava južne železnice s svojimi funkcionarji; v razne odseke pa so postavljeni predstavitelji raznih internacionalnih in nemških železničarskih organizacij. Tako sestavljeni osrednji odbor na Dunaju je sestavljen načrt za prireditev cvetličnih dni po vseh progah južne železnice. Cvetlični dan, oziroma dnevi naj bi se vršili 5., 6. in 7., ali pa 12., 13. in 14. julija. Učinek cvetličnih dni bi občutilo potujoče in prevažujoče občinstvo. Prvemu bi se na postajah vsiljevale sveže cvetlice, drugemu pa odkupni listki (Einhebungskarten), seveda, ne zastoni. Do tu bi humanitarna akcija morda zaslužila večalimani podpore s strani slavnega občinstva. Toda osrednje vodstvo podpisanega društva, ki razteza svoje delovanje po vseh progah južne železnice na Slovenskem, si šteje v dolžnost, opozoriti vso javnost slovensko na dejstvo, da je dunajski osrednji odbor za ustanovitev otroškega zavetišča v izključno Slo-
vencem nasprotnih rokah. V tem odseku najdemo zastopnike nam Slo-
vencem sovražnih organizacij. Vodstvo prireditve pa, v katerem ni zastopnika slovenskih železničarjev, slovenskega naroda v obče, **ne zasluži našega splošnega zaupanja.** Kdo more jamčiti, da bodo dobrot zavetišča deležni otroci slovenskih staršev ravno tako kakor oni nemških železničarjev? V tem oziru imamo slovenski železniški uradniki zelo bridke izkušnje (Kurstiftung Eisenbahnenbeamtenvereine). Hote ali ne, hote je osrednji odbor na Dunaju prezrl poklicane zastopnike naših narodnih organizacij. Dolžnost vse slovenske javnosti je, da odreče temu (sedanjemu) osrednjemu odboru na Dunaju in njegovim akcijam svojo pomoč s tem, da ne kupuje cvetlic in ne plača odkupnih listkov. Podpisano društvo, za kojega ugled gre tu v prvi vrsti, prosi, da slavno občinstvo upravlja navedeno okolnost in se z vso silo **upre proti prireditvi cvetličnih dni po Slovenskem.** V Trstu, dne 28. junija 1913. Za osrednje vodstvo »Društva jugoslovanskih železničnih uradnikov«: V. Černigoj, predsednik; J. Dolinar, B. Podbregar, podpredsednika.

S slepoto udarjeni. Klub vsemu »Friedensduseln«, s kojim se odevajo v zadnjih dneh najrazličnejši elementi v naši državi, prihajajo vendar dan za dnem iz Balkana vedno resnejše vesti. Te vesti so povsem take, da bi grešil oni, ki se predčasno vdaja optimizmu. Vse stoji danes tako, da je bolj kot kdaj primerno, tem skoro krčevitim poskusom, vtepati množici v glavo vero na mir, nasproti biti zelo — maloveren. Kaj nam jamči, da se vsa stvar ne izprevrže še v zadnjem trenutku baš v nasprotno? Prav čisto nič, tim manj še, če pogledamo na Dunaj in na — Sofijo. Na Dunaju nag v onem trenutku, ko Bolgarija napada Srbijo, zagotavljajo, da je upanje na mir v svojih šansah poskoci-
čilo. V Sofiji pa se umetno razgreva fantazija ljudskih mas s pomočjo tiska, a vse to z vednostjo kralja in vlade. Kdo je v naših dneh še toli naiven, da bi verjel v bajko, da so pri Zlatovem pričeli boj »eksaltirani bolgarski oficirji sami, na lastno pest? Vsač otrok ve, kaj je disciplina v vojski, vsak otrok ve, da bi taki oficirji bili že v onem hipu podvrženi najstrožji kazni, ko bi si kaj takega na lastno pest dovolili. Bolgarija napada, a Srbija se brani! Na

Balkanu zopet grme topovi in vse razpoloženje kaže, da bo že morda v par urah sledilo — krvavo klanje! A kje so viri tega? Nastane vprašanje: kaj daje Bolgariji pogum k takemu ravnanju? Kdo bi v tem trenutku odgovoril na ti vprašanji direktno? Eno je pa gotovo: če Bolgarija ne bi imela za seboj mogočne roke, ki jo pa danes samo lahko slutimo, ki bi jo podpirala v slučaju potrebe, bi se v take stvari pač ne spuščala, kajti morala bi biti pripravljena, da jo Evropa, kot posredno karkoli miru, najstrožje kaznuje. Dalje: ves svet ve danes, kaj ima ravno slovenski Balkan zalivali Rusiji. Preziranje glasu iz Petrograda, zasmehovanje carjevega razsodišča, vse to mora uplivati na opazovalca pač čisto v nasprotnem smislu, kot to danes dikтира — Dunaj. Prihajajo pa tudi iz Rumunije vesti, da se i ona pripravlja. Na katero stran krene? Danes je to še velika uganka, daši trdijo nekatera poročila, da bo ost Rumunije obrnjena proti Bolgarski. Čemu pa v tem slučaju vse to prikrivanje, vsa ta nejasnost rumunskih odgovorov? Z Bolgarijo se Rumunija pred tedni sicer še ni bogve kako — razumela, vendar Rumunija je kljubovala v zadnjih homatijah odločno Rusiji in stala neprikrito na strani trozveze. Kaj pa daje danes jamstvo, da tudi Bolgarija ni v onem hipu, ko je razveljavila za se balkansko zvezo, prestopila k — trozvezi? Če pa bi bilo temu tako, vemo tudi, da rumunsko gibanje ne velja Bolgariji, pač pa — Srbiji. Vprašanje je, kje in za katerimi kulisami da tiči ona roka, ki je danes inscenirala predigro morebitni novi drami na Balkanu? Odgovora na zadnje za danes lahko ostanemo dolžni z mirno vestjo. Če pride do mesarjenja, bo še časa vedno dovolj, če ne pride do tega, tudi ne bo izgubljeno ali pa pozabljeno. Včasih pa se sliši tu in tam pregovor: »Kdor najbolj zagotavlja, da »ne«, ima čisto gotovo v mislih »da«, in »kdo se dela najbolj nedožnega, je največ kriv.« Daj Bog, da smo bili v vsem obsegu — pretemnegledi.

Pondeljkov »Dan« v Novem mestu čisto razprodan. Kakor se nam iz Novega mesta poroča, je bila naša pondeljkova izdaja, v kateri je bilo priobčenih več zanimivosti iz Dolenjske, takoj po prihodu čisto razprodana.

Dijak med operacijo umrl. Iz Novega mesta se nam z dne 1. julija poroča: Tretješolec Konrad Sušnik se je dal v bolnici usmiljenih bratov v Kandiji operirati na vratu. Imel je debeli vrat (Blähhals). Kakor se govori, je Sušnik hotel v jeseni iti k mornarici in se je med tem časom hotel izbežiti omenjene telesne hibe, s katero bi ne bil mogel biti potrjen. Nič nevarnega sluteč je šel v bolnico, da ga tam operirajo. Najbrže pa je zdravnik pri operaciji prerezal žilo na vratu in ga tudi preveč opojil z narkozo. Dijak mu je baše pod nožem umrl. Vsekakor je slučaj te sicer preproste operacije tako nenavaden, da je javnost opravilene zahtevati tozadnega pojasnila od prizadete strani. Pogreb dijaka se vrši danes v torek popoldne. Pokojini je sin sodnega sluga.

»Dejanja govore«. Pobožni patri frančiškani v Novem mestu odgovarjajo v zadnji številki »Dol. Novice« na znano brošuro »Dejanja govore«. Čutili so se prizadete, ker so ta »dejanja« povedala slovenski javnosti, da baš v času, ko je razkošje teh pobožnih patrov postalo znano tudi zunaj samostanskega zidovja, je

tem patrom kot učiteljem na novo-meški deški ljudski šoli slavni in objektivni deželni odbor podelil 25 odstotno draginski doklado, dočim jo je vtrgal stoterim drugim v največji bedi živečim slovenskim učiteljem ki nimajo ne svoje strehe, ne kleti polnih najboljših zlate kapljice. Ta odgovor teh pobožnih patrov je v očigled govorečim dejanjem tako zloben, da izživa odgovor, kakor ga zaslužio ljudje, marveč iz svojega lastnega redovniškega poklica javno norca delajo. Zgolj iz lojalnosti te pobožne patre na izvani odgovor že danes opozarjamo.

Toča. Kakor se iz Črnomlja poroča, se je dne 21. junija okrog 6. ure zvečer vsula nad Griblje in okolico toča, ki je bila tako gosta, da je popolnoma uničila vse poljsko žito. Skoda znaša okrog 20.000 kron.

Ogenj. Pretekli petek sta se igrala šletni posestnikov sin Gregor Mlinar in njegov mlajši brat Lovro v Iderščku v občini Dol pri Idriji, z vžgalicami in sta zažgala kozolec svojega očeta. Kozolec je z vso krmo vred pogorel. Pogorelo je tudi več voz, sani in drugega gospodarskega orodja. Skoda znaša 4200 K, zavarovalnina pa samo 400 K.

Otrok umrl vsled opeklin. Dne 25. t. m. okrog dveh popoldne je položila posestnikova žena Ivana Furlan iz Podrage svojega, dve leti starega sinčka v zibelko in je šla na polje. Ko je prišla čez pol ure nazaj, je našla otroka v goreči zibki že mrtvega. Otroek se je najbrže igral z vžgalicami in vsled tega je nastala nesreča.

Ljubljana.

— Iz seje deželnega odbora dne 28. junija 1913. Na prošnjo topilnice v Litiji se pošljejo vloge na železniško in trgovsko ministrstvo ter na glavno ravnateljstvo južne železnice glede znižanja blagovnih tarifov. — Centralni komisijski za ohranitev spomenikov se poroča, da se bo sezidal pri Sv. Janezu v Bohinju betonski most, maskiran s kamnom, da ohrani starinsko lice. Lesena ograja se pa ne napravi. — Za cesto Lipoglav-Sostro se dovoli 33% deželni prispevek do zneska 3000 K. — Za plemenske živali (bike, mrijsce) izdaja dežela in država za Kranjsko skupaj vsaj 100.000 kron letno. Poleg tega vzdržuje dežela še na Robežu pristavo za bike, ki jo stane letno nad 10.000 K. Sklene se aktivirati primerne goškodarskega večšaka za nadzorstvo vzreje in uporabe teh živali pri posameznih posestnikih. — Dne 8. julija 1913 ob 9. zjutraj je sklicana pri deželnem odboru seja za dogovor med revirnim odborom in lastnikoma ribnjakov v Begunjah in v Želimljah glede pridobitve deželne in državne podpore za gojenje rib. — Za perutninski odsek pri Kmetijski družbi se dovoli podpora v znesku po 500 K. — V občinah Kleče-Stari breg na Kočevskem se določijo dodatna trasiranja ceste. — Sklene se razpisati dela oziroma dobave za zgradbo centralne elektrarne v Završnici in sicer za železni tlačni cevovod, 2 turbinji po 1500 HP, 2 električna generatorja in stiskalne naprave — proračunska svota 375.000 K — (z vičino glasov). Deloma se tvrdke povabijo k ofertom, deloma se javno pozovejo. — Zgradba dveh mostičev v Kresnicah se odda najnižjima ponudnikoma Konjarju in Gorencu za pavšalno svoto 4200 K. — Za uravnajo Glinščice dovoli se 30% deželni prispevek, brez ozira na državno podporo. Prosi se pa državo, naj ona prispeva vsaj s 50%, ostalo pa naj

plačujejo zainteresirane. — Gospodarski zvezi se dovoli podpora 10.000 K; zeljarni v Smartnem 1000 K; Zadržni zvezi 3000 K (z večino glasov). — Glede uniforme uradnikov prisilne delavnice se povpraša c. kr. deželno vladu za mnenje. — Društvu za promet tuincev se izplača 3000 kron. — Zavaruje se dežela za morebitne škode, povzročene po bikih na Robežu. — Pritožbi občine Moste proti sklepu občinskega sveta ljubljanskega glede naprave kanala na Martinovi cesti zaradi tam stoječe tovarne za lep se ugoti in se mestni občini ljubljanski naloži, da ima napraviti kanalizacijo do tja, do koder je v to zavezana po stavbnem redu. Tovar-
na za lep ima pa napraviti kanal od tovarne do cestnega kanala, do koder ga je mestna občina ljubljanska po stavbnem redu zavezana zgraditi. Vpraša se mestno občino, do kje namerava zgraditi cestni kanal (z večino glasov). — Zupanu senožetke-
mu se izreče graja radi postopanja pri razdelitvi podpor in Fabjancičevega legata (z večino glasov). — Določijo se komisionalni ogledi glede mosta v Otočicah in nekega pota v Strazi.

— Ciril Metodov dan v Ljubljani. Rodoljubke in rodoljubi izven Ljubljane, kjer ne bode cvetličnega dneva, se prosijo, da pošljejo za Ciril Metodov dan v Ljubljani dne 5. in 6. julija kolikor mogoče veliko cvetk na naslov: Gospa Amalija Wider v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 30.

— S. K. Slavia v Ljubljani. Včeraj je porabilo moštvo Slavije svoj prosil dan za to, da si je ogledalo našo gorensko stran. Dan je bil izredno krasen in so se kazale naše gore v vsej svoji krasoti. Gostje so se odpeljali z vlakom ob 9. dop. do Lesce, odkoder so odšli na Bled. Naravna krasota teh naših krajev jih je prav navdušila. Na Bledu so obedovali v hotelu Jekler, kjer so bili izborni postreženi. Po obedu so se peljali po jezeru, potem so odšli v Vintgar. Po končani poti so se okrepčali pri g. Kamenšku v hotelu »Dobrava« na Dobravi. Večer je bil krasen in ostane našim gostom ta izlet gotovo v lepem spominu. Goste so spremljali trije odborniki »Ilirije«. Danes dopoldne si gostje ogledajo grad in mesto.

— Iz Most se poroča, da je Oražem lansko leto okoli Božiča prepo-vedal, da kemična tovarna ne sme voziti materiala po poljskih potih v Zeleno jamo. Ako to že hoče, mora popravljati pota tovarna sama. Ko je prišlo novo leto 1913, je kemična tovarna Oražmu poslala novoletno darilo v znesku 100 K. Ko je Oražem prejel to novoletno darilo od tovarne, ni le dovolil vožnjo po poljskih potih, ampak je celo ta pota popravil na občinske stroške. Navozil je toliko gramoza, da bi lahko zado-
stoval za moščansko občino za celo leto.

— Oražmove stavbe v Mostah. Znano je, da dela Oražem majhne hišice na svojih parcelah, ki jih potem za drag denar prodaja drugim. V teh stavbah je zelo slabo gradivo. Najslabše vrste — kar je mogoče. Delo teh stavb je skoraj škandalozno. Med peskom je polovica prsti namesto apna. Les je tako šibek, da se od svoje lastne teže krivi. Opeka je najslabše vrste. Skozi zid, ki je debel 45 cm, sije solnce. Strešna opeka trpi vsled mraza tako, da jo skoraj polovica popoka. Zunaj je stavba lepo osnažena, da jo lažje prodaja, pri takih stavbah ima Oražem do polovice dobička.

— Obsojen policijski »Revier-Inspektor v Trstu. »Tagespost« po-

„Slučaji usode“.

(Nekoliko spominov.)

vodom smrti g. prof. Milana Pajka so se mi v duši porajali razni spomini na njegove — sorodnike.

Bilo je menda sredi sedemdesetih let, ko je živel v Gorici mati pokojnikova, tedaj še deklica 20 ali 21 let stara, Pavlina Doljakova. Kakor znano je bila Pavlina Doljakova hči visokega uradnika v Milanu. Ko so ji umrli starši, se je preselila s svojim bratom in sestrami v Gorico, kjer je imela strica Matija, ki je bil posestnik v Solkanu in deželni poslanec. Matija Doljak je bil naroden mož in ni čuda, da se je Pavlina kmalu navzela žarkega rodoljubja, posebno še, ker je imela v dr. Lavriču izbornega učitelja — budnika. Še mlada deklica je nastopala po čitalniških odrih kot izborna deklamovalka. Kasneje če se ne motim, v 18. letu svoje dobe se je že poizkušala na slovenskem pisateljskem polju. Vitkostasna, temperamentna blondinka je bila ljubka prikazen po vsem Goriškem.

Takrat je prišel na goriško gimnazijo za suplenta sedanji dvorni svetnik — Fr. Levce. Čuda ni, da je rodoljubna deklica napravila nanj globok vtis. Mladenič se je Pavlini približal, toda — zaman. Pavlina je

že imela izvoljenca svojega srca, in to je bil g. Stefan Širok, visokošolec, ki je kasneje bil tudi suplent na gimnaziji v Gorici, a se je kasneje preselil na Rusko, kjer je pred leti umrl kot gimnazijalni ravnatelj. Pavlina in Stefanova ljubezen pa ni dospela do cilja. To je Pavlini silno bolelo. Stefana ni mogla pozabiti:

Na te spomin me sili, bridko da vzdihujem, ko se vzbudim; in križ, da v noči dolgo čujem, prej ko zaspim, na te spomin.

Sploh je ves I. oddelek Pavlininih pesmi (Maribor 1878 pag. 3 do 20) posvečen spominu Stefana Široka! —

Kakor znano je bila Pavlina marljiva sotrudnica Pajkove »Zore«. Pajk je postal pozoren na nadarjeno rodoljubko in, ker je bil takrat vdo-vec, ponudil ji je srce in roko. Pavlina sama nam v pesmi »Slutnje« pove zgodovino svojega zakona:

Spremljava me slutnja, ki bol mi zlažuje; da me miluješ!

In slutnji me druga resnično raduje; da me spoštuješ!

Med slutnjami tretja srce osrečuje; da me boš ljubil!

In slutnji poslednja v nebo me dviguje, da me boš snubil.

In res prof. Pajk jo je snubil in poročil. Dobil ni v Pavlini le vrle, nadarjene rodoljubke, nego tudi izbornu gospodinjno.

Ko se je iz tega zakona rodil sin Milan, nam je pesnikinja Pavlina napisala cel ciklus pesmi »Materni glasovi«, ki so natisnjene v omenjeni knjigi (pag. 61—70).

Iz teh pesmi ne odseva le zlato materinsko srce, nego iz njih se nam razodeva tudi proroški duh in fina yzgojna zmožnost.

Že v pesmi »Mati detetu« prokuje Pavlina otroku Milanu:

... vem, usoda i tebi srečo to zruši.

V III. pesmi »Materni glasovi« pravi pesnikinja:

Nestanovitne sreče jaz posvetne ne prosim tebi, dete, iz neba.

V IV. pesmi se mlada mati nadeja, da ji bo sin kdaj vzoren rodoljub, zakaj:

Beseda moja vem te bo nagnila, ljubav gojiti za slovenski dom.

Slutnje ji pa tudi pravijo, da bo Milan kedaj blag in kreposten, značajan junak.

Zato poje v VI. pesmi tega cikla:

In slutnjam, upom tem udam se rada, da blag kreposten vselej bodeš ti. Kako krepi mi duh presladka nada, da ti boš solnce mojih starih dni.

In dalje:

Ponos že zdaj ogreva žile moje, postal značajan da junak boš ti...

Vidi se da se je tega prerokovanja le nekaj izvršilo. Mati Milanova Pavlina je umrla v 47. sin pa celo v 37. letu svoje dobe...

* * *

Zanimivo vlogo v usodi Pajkovih igra dvorni svetnik Fr. Levce. Mož je kot gimnazijalni učitelj ni bil naklonjen — Stajercem. Po njegovem mnenju morejo biti le Kranjci miljenici Muzini. In vendar se je mož v tem pogledu korenito motil, kar svedoči dejstvo, da je naš (poleg Prešerna) največji lirik Gregorčič — Primorec, a naš največji epik je Stajerc Aškerc!

Med očetom Milana Pajka, profesorjem Janko Pajkom in Levcem je bil nastal hud peresen boj, ki je bil dosegel svoj višek v Levčevi brošuri »Pravda o slovenskem šestomeru«, ki je izšel v Ljubljani l. 1878.

To je pamflet, ki je pri njem kumoval — Fran Levstik.

Pod Lessingovim mottom: »Ab-schrecken und positiv gegen den Stümper; höh'nisch gegen den Prahler und so bitter als möglich gegen den Kabalenmacher« sta Levce in Levstik tu nagomilila — sit venia verbo — p s o v k ne le proti Janku Pajku, nego tudi po nekdam po Levcu čislani Pavlini!...

Toda kaj se je zgodilo? — Janko Pajkov sin Milan je prišel v Ljubljano, zaljubil se v Levčovo hčer Vido ter jo poročil. Staro robinsko sovraštvo se je sprevrglo v dobrohotnost in ljubezen in to so baš oni »slučaji usode«, ki sem jih zgoraj omenil.

Ni dvoma, da bi bil Milan Pajk, da je živel, stopal v svoji karieri po istih potih, kakor njegov tast — Fr. Levce. t. j. postal bi bil polagoma c. kr. okrajni šolski nadzornik, učiteljski direktor in naposled c. kr. deželni šolski nadzornik in dvorni svetnik.* Smrt je preprečila vse te lepe nade, kar tudi mi, poznajoč pokojnikove vrline, srčno obžalujemo.

* Prof. Milan Pajk je baše imel postati naslednik dr. Primožiča, pa je baše to ponudbo odklonil, ker je preveč ljubil Ljubljano in naše gore in ni hotel oditi iz domovine.)

roča: Dne 28. junija je bila ob 1. uri pomoči razprava končana pri okrajnem sodišču v Trstu proti »Revier-Inspektorju« Valterju pl. Martinizu, ki je dne 6. marca pri vizitaciji inspektorata v ulici Chiozza 35. tam službojočemu nadzorniku Guliču predbacival malenkostne stvari, da niso knjige v redu in delal z besedami: »Jaz vam ne bom dal prej miru in Vas bodem toliko časa zasledoval, da boste črni.« Nato mu da »Revier-Inspektor« Martiniz en udarec v trebuh, tako močno, da je padel nadzornik Gulič nezavesten na tla. Pri obravnavi taji Martiniz, da bi ga on udaril in pravi, da je nadzorniku slabo prišlo in je zaradi tega padel. Priče govorijo za Martiniza jako obteževalno. Za to njegovo plemenito delo mu je prisodilo sodišče, enkrat za vselej 10 dni zapora. Ko se je njemu sodba povedala, je rekel obrniti se proti sodnikom: »Jaz gratuliram k temu!« Za ta izrek, ki ga ne bi smel rabiti napram sodnikom, so dali pol. inspektorju še globo 30 K. Vrh tega pa se akti dajo nazaj preiskovalnemu sodniku. Ta sodba je zopet pokazala, kako se je postopalo proti stražnikom v Trstu. Stražniki so vedno to težko breme nosili na hrbtu, tudi ovadbe so bile proti Martinizu delane, pa ni vse nič pomagalo. Sedaj ga je pa pravica vzela za 10 dni v svoje naročje in bo premišljeval svoje grehe v sodni palači. Tudi v Ljubljani morajo stražniki dosti šikan potrpeti od strani svojih predstojnikov. Za vsako malenkost se jih čuti. Posebno jih da čutiti neki »Revier-Inspektor« Turner. Še na cesti se vidi, da ni pri ljubljen stražnikom. Ako ga straže pozdravijo, jim še odgovora ne da. Kaj šele, če pozdravi stražnik komandanta Geršniča. Ja, gospod »Revier-Inspektor« Turner: vsi ne morejo biti »Beamte«, ampak stražniki imajo tudi svoj ponos. Ravno tako, kakor višji uradniki. Da so samo stražniki — oni ne morejo za to. Rajši bi bili tudi »Revier-Inspektorji«, pa to ne gre. Mogoče je le eno, da gospod Turner čuti svojo nervoznost, če že ima to bolezen. Ta človek je ob gotovih prilikah ves iz sebe in dobro bi bilo, da bi vzel dvamesečni dopust in bi šel na južno Tirolsko ohladiti si svoje žilce, da ne bi stražniki imeli toliko strahu pred njim. Toliko za danes, — Plutus.

— V izložbenem območju trgovine Gričar & Mejač v Prešernovi ulici je razstavljen relief iz mavca, ki ga je ob naročilu odbora društva »klub slovenskih kolesarjev« Ilirija izvršil slovenski kipar Ljudez Dolinar. Okrogel relief, ki se je mlademu umetniku nadvse posrečil, predstavlja personificirano hitrost z ozadjem mesto Ljubljana, ter bode v pomnjenjski kovinasti reprodukciji služil kot društveni znak. Vse hvalje vredno je, da se je društveni odbor postavil na stališče, podpirati domačo umetnost, ter delo (original) naročil pri domačem kiparju. Priporočila se, da si vzamejo v tem oziru vse naše korporacije za zgled to mlado društvo, ter se pri stičnih naročbah ozirajo v prvi vrsti na domače umetnike, ki že itak niso preobloženi z naročili. Tako je prav: čemu naročati slabo blago pri sovražnem tujcu, saj imamo tudi domače umetnike, ki so gotovo tudi dosti zmogljivi, a naročil pa nad vse potrebni.

— Izlet na Balkan. Odbor »Slovenskega kluba« je v svoji ponedeljkovi seji sklenil z ozirom na neurejenost razmer na Balkanu namenovati izlet v novoosvojene kraje na Balkanu za letošnji izlet se priredi prihodnje leto.

— Razstava v Kijevu in Slovenci. V Kijevu so otvorili nedavno tega krasno, veleznanimivo razstavo. Ker je želeži, da bi si to razstavo ogledali tudi Slovenci ter se poučili vsaj površno o ruskih razmerah, je odbor »Slovenskega kluba« sklenil organizirati mesto izleta na Balkan, ki za letošnji izostane, slovenski izlet v Kijev na razstavo. Izlet se priredi, ako se priglasi zadostno število — 10 do 20 oseb. Izletni stroški ne bodo veliki; vožnja bo stala v III. razredu okrog 100 K, v II. razredu pa okrog 150 do 180 K. Kdor izmed Slovencev namerava napraviti letos kako potovanje, naj se odloči za Kijev. Prijave za izlet sprejema odbor »Slovenskega kluba« v Ljubljani, ki daje tudi vsa potrebna pojasnila.

— Slovenske večere bo z mesečnim oktobrom jel prirejati »Slovenski klub« v Ljubljani, na kar že sedaj opozarjamo slovensko občinstvo.

— Gremij trgovcev naznanja svojim članom sledeče: Mestni magistrat ljubljanski je izdal 12. januarja 1901, št. 1354 sledeči razglas. Izpreminjajoč razglas z dne 9. februarja 1900, št. 1876 odreja mestni magistrat kot obrtno oblastvo prve inštanče glede na točenje žganja nastopno: Vsakdo, ki toči v mestu Ljubljani žgane pijače, bodisi v posebnem lokal, bodisi v zvezi s ka-

kim drugim prostim ali koncesioniranim obrtom in mu je odrejena za tako točenje v zmislu § 11. zakona z dne 23. junija 1881, drž. zak. št. 62, posebna naklada v polletnem znesku 90 K, mora točenje teh pijač vsako soboto in na dan pred velikimi prazniki ustaviti ob petih zvečer, ob nedeljah in praznikih pa ob dvanajstih popoldne. Če je sobota praznik, velja zanjo poslednje imenovana ura. Kdor toči te pijače v posebnem lokal, to je, ne v zvezi s kakim drugim obrtom, mora ob gori navedenem času zatvoriti svoj obrtni prostor. Ostala določila ostanejo neizpremenjena, kakor jih odreja prvotni razglas. Ta odredba stopi v veljavo s 1. februarjem.

— Velika nesreča na Ljubljani. V ponedeljek okrog šeste ure zvečer sta se vozili s čolnom po Ljubljani 17letna gđ. Zorka Jegličeva, hči šolskega voditelja Jegliča in dijakinja 6. gimnazijskega razreda gđ. Šimec. Ko sta gospodični pripluli do Išce, sta si v vodi hoteli umiti roke. Pri tem pa se je čoln prevrnil in izgubil ravnotežje ter se prevrnil cel v vodo. Jegličeva se je nahajala pod prevrnjenim čolnom in si ni mogla na nikak način pomagati in je utonila. Njena prijateljica pa se je prišla za rob čolna in je začela klipti pomoč. Dekličin klic je zani nobene hiše v bližini, je morala reva dolgo časa čakati, predno je prišla na pomoč. Dekličin klic je zaslišal ribič Čizman, ki je takoj prihitel s svojim sinom na mesto nesreče. Gđ. Jegličeva je bila že izgubljena, treba je bilo rešiti njeno tovarišico, ki se je že vsa otrpla od strahu z zadnjimi močmi držala za čoln. Čizmanu in njegovemu sinu se je posrečilo, da sta spravila ubogo deklico na suho. To je bilo pa težko, ker ni bilo takoj pri roki nobenega čolna. Zato gre g. Čizmanu vsa polivala za njegovo rešilno delo. Gospodična Šimecova je bila seveda vsa prestrašena in ni mogla dolgo časa spregovoriti nobene besede. Utopljene gospodične Jegličeve, ki je bila ena izmed najprirednejših dijakin, še niso mogli doslej najti. Voda je tam precej deroga in jo je odnesla najbrže s seboj. Našli so le njeno peletino. Revica je bila usodnega dne prvič v čolnu na Ljubljani, ko so jo tu nenadoma objeli mrzli valovi smrti.

— Šišenskega Sokola zlet v Postojno. Kakor je bilo že objavljeno, napravi »Šišenski Sokol« pri ugodnem vremenu v nedeljo 6. julija izlet v Postojno. Dopoldanski avto, ki vozi točno ob 10. uri izpred občinske hiše v Šiški in par minut pozneje izpred »Narodnega doma« v Ljubljani je že zaseden. Le par prostorov bi bilo še za oddati. Ta se vrača ob 1. uri popoldan iz Postojne »Hotel Jama« nazaj v Ljubljano. S tem avtom se lahko vozijo potniki, ki potujejo ta dan v smeri proti Ljubljani. Ustavil se pa bode ta avto za par minut, da potniki izstopijo in vstopijo tudi v Planini gostilna »Lavrice«, Logatec gostilna »Rihar«, in »hotel Kramar«, Vrhnikova gostilna »Mantua«. Vožnja stane iz Postojne v Ljubljano 1 K 60 v, iz Planine 1 K 20 v, iz Logatec 80 v, iz Vrhnik 40 v. Popoldanski avto, ki pa vozi ob 4. in pol izpred gostilne »Figovec« v Ljubljani in ki se bo vozeč v Postojno, ravno tako ustavil v že zgoraj omenjenih krajih, bo vozna cena ista, pri tem pa naj bo omenjeno, da prednost bodo imeli isti izletniki, ki se vozijo v Postojno. Popoldanski avto bi bil cenjenim izletnikom v tem priporočati, da katerim ni za poset Postojnske jame, imajo ti vožnjo ceneje in v prijetnem že hladnem času, za zabavo in veselico pa tudi dovolj časa. Za cenjene priglasitve prosijo do sobote 5. t. m. zvečer v imenu »Šišenskega Sokola« br. Fran Ogrizek.

— K notici »Poroča se nam« z dne 17. t. m. pristavljamo, da dotični Flander, katerega notica omenja, ni v nikakiri zvezi z onim Flandrom, ki je v družbi svojih tovarišev izvrševal nasilja pri gradbi belokranjske železnice.

— Pogreša se od nedelje psiček, majhen, bel, s črnimi ušesi in črno liso. Ako ga kdo najde, se prosí, da ga proti nagradi 10 kron odda v trafiki »Zakotnik« v St. Vidu nad Ljubljano!

— Kino »Ideal«. Sijajna ameriška veseloigra »Cowboy milijonar« v sled velkomične vsebine vsem jako ugaja. Veleznanimivo je Pathe Journal in mnogo smeha vzbujala tudi mali Buby. V petek sijajna Nordisk drama »Če je nevarnost največja«. V soboto »Beneški trgovci«, ameriška drama. Drugi teden »Četveronožni junak«, ameriška jahalna učinkovitost.

— Christofov učni zavod priredil povodod sklepa šolskega leta dne 12. julija t. l. izlet v Šmartno pod Šmarno goro, h kateremu izletu se uljudno vabijo stariši gojencev in prijatelji šolske mladine. Ta učni zavod, na katerem je poučevalo sedem učnih moči, je bil tudi v pretečenem

letu prav dobro obiskovan. Strojepisni tečaj je obiskovalo 73, steno-grafiški 70, tečaj za matematiko itd. 51 in tečaj za laščino 12 gojenk in gojencev. Učni uspehi so prav zadovoljivi; nekaterim gojenkam in gojencem so že sedaj zagotovljene dobre službe. — Opozorimo na današnji inšerat tega zavoda.

Trst.

O škandalih, ki jih uprizarja okrajna bolniška blagajna v Trstu, je »Dan« že parkrat pisal. Ne glede na to, da se v okrajni bolniški blagajni zastopavlja slovensčina, kar bi z ozirom na veliko število Slovencev, ki so v njej vpisani nikakor ne smelo biti, je postopanje omenjene bolniške blagajne skoz in skoz nečloveško, in zategadelj vredno najstrožje obsodbe. Poudarjamo pa, da imajo v okrajni bolniški blagajni dve meri: ena je namenjena za Italijane, druga pa za Slovence. Dočim imajo Italijani prednost na vsej črti, se Slovence povsod in pri vsaki priliki postavljajo in se jim povzroča naravnost gorostasne krivice. Navedli smo o tem že več slučajev. Naj navedemo tudi tega, ki se je pripetil pred kratkim in ki živo karakterizira »človekoljube« v okrajni bolniški blagajni. — Delavec Rejc je začelkom marca hudo zbolel, kar je zdravnik okr. bolniške blagajne tudi pripoznal. Da je moral biti res močno bolan, to dokazuje že dejstvo, da je bil kot Slovenec sploh sprejet v okr. bolniško blagajno, kajti slovenske bolnike sprejemajo v okr. bolniško blagajno samo tedaj kadar so smrtno nevarno bolni. Ko je bil teden dni v oskrbi pa so ga enostavno potisnili na cesto in mu niso hoteli več plačevati podpornine. To pa ne morda iz kateregabod vzroka, na podlagi katerega bi ne imel pravice do podpore ampak izključno le zato, ker voditelji in uradniki okr. bolniške blagajne Slovencev absolutno ne morejo trpeti marveč jih sovražijo iz dna svojih duš. Pisec teh vrstic, pri katerem se je omenjeni bolnik zaradi tega škandaloznega postopanja pritožil, je napravil pismeno pritožbo na vodstvo okrajne bolniške blagajne. A odgovora ni prišlo, bržkone zato ne, ker je bilo pisano pismo v slovenskem jeziku. Mesec dni nato, ko stvar še ni bila rešena, se je isti pisec zopet obrnil na okr. bolniško blagajno ter je vprašal z vso odločnostjo ali so pripravljeni tej nehumarnosti napraviti konec, ali hočejo še nadalje tako podlo postopati z ubogimi slovenskimi bolniki. Tudi nobenega odgovora! Cela zadeva je bila na to sporočena namestništvu nemu svetniku, kajti dolžnost politične oblasti je, da stvar preiše in da da okr. bolniški blagajni potrebno lekcijo. — Delavec R. je še vedno bolan, a od bolniške blagajne ne dobi niti novčice. Njegova družina mora stradati. In kako tudi ne! Družinski oče je bolan vendar že skoraj štiri mesece: marc, april, maj in junij, in v tem času ni dohodkov od nobene strani. V štirih mesecih boleznij je dobil delavec R. samo za osem dni podpore. — To je majhen slučaj. Navedli pa bi lahko na stotine podobnih slučajev. Koliko pa je takih Slovencev, ki krivice mirno prenašajo in nikomur nič ne povejo o njih! Dan za dnevom povzročajo v okr. bolniški blagajni krivice Slovencev, ko tako postopajo, kakor spritje gorinavedeni slučaj, se človeku dozdeva, da ti ljudje ki vodijo okr. bolniško blagajno (italijanski socialni demokratje!) — Lepa mednarodnost in socialnost! — samo po tem hrepnijo kako bi uničili eno slovensko družino za drugo. In v tej okrajni bolniški blagajni, v kateri s Slovenci tako-falotsko postopajo, so uslužbeni voditelji trž. slovenske socialne demokratije, takozvani Regent, Milost in drugi. In vendar se v okr. bolniški blagajni razmere na škodo slovenskih delavcev neustavno slabšajo! Iz tega sledi, da so voditelji trž. slovenske socialne demokratije, bodisi samo hlapci italijanskih sodrugov, torej štafaža, ali pa to delajo iz sovraštva do Slovencev. Lahko je mogoče, da se hočejo maščevati nad »narodnjaštvom« s tem, da dopuščajo, da se slovenske delavce na način, ki smo ga navedli, preganjan tako spravljajo njihove družine v obup. Resnica bo ali to, ali ono: drugače si teh razmer v okr. bolniški blagajni pri najboljši volji ne moremo razlagati. No, sodrugji, pojasnite nam, kaj je na stvari! Izpogovorite! Povejte nam tudi, zakaj v okr. bolniški blagajni nočejo govoriti slovensko, marveč zmerjajo Slovence s »ščavi«? Nadalje nam povejte, kaj to pomeni, da v okrajni bolniški blagajni ni ugledati nobenega slovenskega napisal? Nadalje nam razložite, zakaj nimate v slovenskem jeziku tiskanih tiskovin? Če ste količjak pošteni, nam bodele celo zadvo pojasnili. Vemo pa že vnaprej, kaj bodo sodrugji storili, ko prečitajo te vrstice. Bržkone bodo molčali in

potegnili klobuke dol, da jim nihče ne bo videl sramote na obrazih. Če pa sramote sploh ne poznajo, pa se bodo še ponašali. In morda se pripeti, da vzame kdo izmed njih pero v roko — morda bo to storil znani dopisnik »Zarje« in začne bruhati svojo jezo nad »narodnjaštvom«, in sicer zaradi tega, ker nimajo pravih argumentov in jim je zato zmerjanje proti »narodnjaštvu« dobro došlo. Naj le zmerjajo, saj ne bodo več dolgo, kajti vsi znaki kažejo, da se bo tudi tista peščica Slovencev, ki jo še imajo, vzdrnila — in to morda v najkrajšem času — ter se podala tja, kamor spadajo vsi oni, ki so narodno in gospodarsko zatirani.

Na tekmi S. K. Slavije.

(Konec.)

Na Slavijo nas je prvi opozoril prof. Chodounsky. Ta prijatelj Slovencev je znan kot vnet športman. Vzbudil je med Čehi zanimanje za turistikto in je bil tudi med ustanoviteli Slavije. Zanimal se je za slovensko dijaštvo v Pragi in mu najbrže ni moglo povsem ugajati. Želel je, da bi se mladi Slovenci zanimali tudi za kaj drugega, ne samo za knjige, za pivo in za punce. Praga je kakor veliko okno, skozi katero je mogel slovenski študent pogledati v svet. Tudi v športni svet. Večina slovenskega dijaštva pa ni pristopila k oknu. Mislili so, da je to za nas tuj svet, ki za nas nima pomena.

Prof. Chodounsky je rekel na nekem zborovanju slovenskim študentom:

»Gospodje, zame šport ni sam sebi namen. Ako bi jaz gojil turistikto samo zaradi gor — bi šel lahko tudi drugam. Ampak mi prihajamo v vaše gore kot Slovani. Narodnost daje vsakemu delu njegovo pravo moralno vrednost.«

Spominjam se, da teh besedi nismo vzeli tako resno, kakor so bile izgovorjene. Danes jih razumem popolnoma. Šport je po svojem bistvu internacionalen — kakor je tudi splošna kultura internacionalna. Toda ravno ta mednarodnost da narodom priliko, da se drug pred drugim izkažejo. Umetnost, obrt, trgovina, gospodarstvo — to so polja, kjer narodi tekmujejo med seboj.

Toda tekma se vrši znotraj. Javni nastopi pa so javne tekme in lahko rečemo, da se po napredku športa danes sodi tudi na napredek naroda.

Pri nas se navadno pravi: saj imamo Sokola. On je priboril častne zmage: v Turinu, v Luksemburgu, v Pragi. Res: sokolstvo ostane kot stalen svetel steber, ki vodi narod v njegovem boju. Toda Čehi so kmalu spoznali, da to ni dovolj. Videli so, da se morajo izkazati na vseh poljih, ako si hočejo priboriti ime med drugimi narodi. — Športno polje je ono, kjer se meri sila brez predsodkov. Zato so začeli marljivo gojiti šport in so si kmalu priborili v evropskem športnem svetu dobro ime. Med športnimi društvi, ki jim je priborila največ slave — je S. K. Slavija.

Na tekme S. K. Slavije smo začeli zahajati leta 1907. Spočetka sam nekateri — počasi nas je bilo vedno več. V času največjih tekem leta 1908—1912. je bila slovenska kolonija v Pragi na tekamah častno zastopana. Govorilo se je že o tem, da si osnujemo svoj odsek v »Slaviji«.

V času petih let smo bili priča največjih zmag, ki jih je priborila »Slavija« na domačih tleh. Nepozabljiva mi ostane ona sobota pred binokli, ko so bili Angleži v Pragi prvič poraženi. Prerokovalo se je 10 : 0 za Angleže. Sodilo se je, da se morebiti Čehom posreči dati en gol. Nad 6000 ljudi je bilo na Letni. Igra se je začela. Vse je spremljalo z napetimi očmi vsak korak igralcev. Že smo zadržali dih — Angleži so naredili napad. Brankar Jenik je zogo ujel. Velikanski aplavz. Čehi ponove napad. Neverjetno. Angleži branijo. Še par trenutkov — zoga sedi. Čehi so dali angležem gol. En sam velikanski krik je napolnil igrišče! Tako so menda vzklili Grki v Olimpiji, ko so zaslišali, da jim je vrnjena svoboda. — Ta tekma se je končala z 4 : 0 za Čeh. Letna se je v pravem pomenu besede tresla pod navdušenjem in ploskanjem. Prva zmaga nad Angleži je bila dobljena. Nepremagljivi so bili premagani. Moštvo je drugi dan dobilo venec s českimi trakom.

Pozneje smo videli še mnogo podobnih zmag. Videli smo na tekamah razne narode: Nemce, Dance, Mažare itd. Ako ni igrala »Slavija« doma, smo nestrno čakali brzjavke iz onega mesta, kjer je igrala. Nje zmaga je bila vedno — zmaga vseh njenih prijateljev. Cela Praga se je zanimala za rezultate. Povedal bi lahko nešteto slučajev, ki bi pokazali, kako resno smatrajo Čehi šport kot del svoje kulture. Ko bi Ljubljančan

slušal modrovanje Pražana na kaki tekmi, bi videl, kako visoko ceni praški meščan svoje igralce. Ob priliki sokolskega zleta leta 1907. so prišli prvič Hrvatje v Prago. Bili so poraženi 14 : 0. Listi so pisali, da znajo komaj abc. Sedaj so Hrvatje že lepo napredovali. — Par let pozneje so prišli Poljaki (Pilka nožna) v Prago. Bili so poraženi 14 : 1 (dasi jim je doma škof blagoslovil igrišče.) Tudi prva tekma med Čehi in Slovenci lahko doseže isti uspeh. Za nas je kljub temu tekma vesel pojav, ki obeta, da pojdemo morebiti tudi mi kmalu na Letno, da se predstavimo Pragi, ki je središče slovenskega športa.

To pa bo mogoče šele tedaj, ako bo Ljubljana posvečevala športu toliko pozornosti — kakor Praga. Začetek je storjen — treba bo iti na delo naprej.

Drill.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

NOVA VOJNA.

Boji divjajo na celi črti. Začeli so jih Bolgari, ki bi pa to radi zatajili in dolže Srbe. Toda ta trditve je na slabih nogah, ker boji so pričeli na srbskem ozemlju, torej so tja prišli Bolgari. Bolgari zadržujejo tudi srbske kurije in korespondenco. Upanja na mir je malo.

Dunaj, 1. julija. Iz Beograda se poroča popoldne: Boji, ki so včeraj divjali na celi črti, so danes prenehali. Podrobnosti manjkajo.

Temu nasproti pa poroča zvečer srbski tiskovni urad: Vse vesti, da so bile sovražnosti ustavljene, temelje na zmoti. Boji so se danes celo dopoldne z vso ljutostjo nadaljevali in se razvili na celi fronti. V sled napada od strani bolgarskih čet so naše (srbske) čete prešle v ofenzivo in prodirle do Štipa in Kočane, odkoder so bile bolgarske čete pregnane. Pri Trogerodu je napadla bolgarska kompanija srbsko posadko. Srbi pa so Bolgare odbili in se jim je tudi posrečilo Bolgare obkoliti, ki se se nato morali udati.

Belgrad, 1. julija. Tudi privatna poročila pravijo, da so bili Bolgari pregnani na celi liniji in da so Srbi v vročem boju osvojili Štip in ga zasedli. Bolgarske čete so pobegnile, spremljal jih je smrtonosni ogenj srbskih topov. Bolgarsko upanje: polastiti se z zahrbtnostjo važnih pozicij, je vsled poznosti srbskih čet splavalo po vodi.

POROČILO IZ SOFIJE.

Sofija, 1. julija. Bolgarska telegr. agent. poroča: Generalni štab je izdal sledeče poročilo: operacije Grkov, so bile tekom včerajšnjega dneva ustavljene. Če jih ne obnovijo, jih tudi mi ne obnovimo. Dosedanji potek je bil za Grke neugoden. Napad grških čet (Bolgari miroljubni kar se le da, vedno povdarjajo, da so boje drugi začeli), je bil odbit in bolgarske čete so zasledovale grške čete na desnem bregu Strume in še južno od Tahinjskega jezera.

(Drugo poročilo.) Zapadno od Dejran so bolgarske čete vrgle srbsko-grško kolono nazaj, naka so zasledovali bežeče in se polastili mesta Gjevgelija in se tam utrdili.

(Tretje poročilo.) Bolgarsko povelje: prenehati s sovražnostjo, se je ponovilo. K Srbom je bil odposlan parlamentar, ki je predlagal, da naj se akcije ustavijo. Za slučaj, da Srbi odklonijo ta predlog in pričnejo z napadom, bodo dobile naše čete enostavno povelje. Boji za Srbe so bili neugodni. Bolgarske čete (tako pravi bolgarsko poročilo, ki je tendenciozno) so Srbe zagnale nazaj in zasedle važne točke Urovo, Krivolak, Sušavo, Dobravo, Tahon in Emerico.

ŠTEVILO MRTVIH IN RANJENIH.

Belgrad, 1. julija. Iz Štipa je dopel sanitetni voz z 100 ranjenci, na srbski strani je bilo 30 mrtvih. (?)

Pariz, 1. julija. Iz Sofije se poroča prav neugodne vesti. Poslednji boji pomenjajo predigro velike bitke. Zgube na bolgarski strani so: 100 mrtvih in 500 ranjenih. (Srbi dobro merijo.)

100.000.

Belgrad, 1. julija. Tiskovni urad poroča iz Skoplja, da je vrhovno poveljništvo dognalo, da se je v zadnjih bojih na bolgarski strani bojevalo 100.000 mož.

STRAŠNI BOJI V SOLUNU.

Solun, 1. julija. Bolgarsko posadko v Solunu so Grki pozvali, da izroči orožje. To Bolgari niso storili in prišlo je vsled tega do vročih bojov, ki so trajali celo noč. Posebno lutt je bil boj v ulici Hamidje. Naravnost velike dimenzije je zavzel

V Tivoli!

Ako se hočeš dobro zabavati, pojd v
restavracijo „Tivoli“;
tam je izvrstna češka kuhinja, dobiti je
tudi vedno sveže pivo in razna pristna
vina po zmernih cenah.

Velika dvorana Hotelske sobe

Vsako jutro že ob 6. uri sveže kuhana kava.

Je vedno brezplačno na razpolago za
:: veselice, shode, predavanja itd. ::
po jako nizki ceni vedno na raz-
polago.

boj med bolgarskimi in grškimi če-
tami v Vardarski četrti, kjer so se
Bolgari posluževali bomb. Ob pol 11.
ponoči so postali boji še krvavejši,
posebno ker je moral biti zavzet
vsak objekt. Zjutraj so ulice kazale
žalostno sliko. Hiše, kjer so se držali
Bolgari, so nosile sledove streliv iz
topov. Posebno je trpel bulevar Ha-
midje in poslopje nasproti Haga So-
fija, kjer je bila ob 6. uri zjutraj iz-
obešena grška zastava. Bolgarska
posadka je bila v spremstvu grške
eksplozivne odrednice. 500 bolgarskih
ljudi se je udalo. Med njimi 6 oficir-
jev in major Lazarov. Dalje se je
udalo 700 vojakov, tako, da znaša
število bolgarskih ujetnikov 1200.

VESTI, KI GOVORE O MIRU.
Sofija, 1. julija. Ministrski pred-
sednik Danev je sporočil bolgarskim
zastopnikom v inozemstvu, da je od-
dal ruskemu poslaniku izjavo, da je
pripravljen potovati v Petrograd.
Petrograd, 1. julija. Iz zanesljive-
vega vira se poroča, da se bo vršila
konferenca ministrskih predsedni-
kov v Petrogradu.

**SKUPŠČINA SPREJELA RAZSO-
DIŠČE.**

Belgrad, 1. julija. Skupščina je danes
sklenila, da odpotuje min. predsed-
nik v Petrograd, kot tudi, da se pod-
vrže razsodišču ruskega carja.
Predlog je bil sprejet z 82:69 gla-
sovi.

VELESILE IN SPOR.

Pariz, 1. julija. Of. Deb. poroča,
da se vrše med kabineti velesil po-
svetovanja, ki bodo privedla do skle-
pa, da velesile ne bodo na noben na-
čin intervenirale med bivšimi zavez-
niki.

RUSIJA IN RAZSODIŠČE.

Pariz, 1. julija. Ruska vlada je
Srbiji, Bolgariji in Grčiji sporočila,
če bi se jim zdelo razsodišče od šes-
terih velesil izbrane komisije ume-
stnejše, da Rusija ne bo proti temu
ničesar imela. (Kaj je mar to vpliv
zadnjih diplomatskih akcij od strani
Avstro-Ogerske?)

RUMUNIJA IN SPOR.

Bukarešta, 1. julija. Tu veliko
razburjenje in boji so vzbudili sen-
zacijo. V merodajnih krogih se pravi,
da bo Rumunija takoj začetkom
vojne udrla v Bolgarijo. Jutri je mi-
nistrski svet, ki se mu pripisuje ve-
lika važnost.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Cenjenim obiskovalcem Trsta
se priporoča prenočišče v hotelu H.
Kostič, ulica Carradori št. 15. Cene
nizke. — Skupno več dijakov. Naj-
nižja cena.

Učenca in učenko sprejme mod-
na trgovina P. Magdič, Ljubljana.

V Vegovi ulici št. 6. je po nizki
ceni na prodaj: 3 kredence za jedil-
ne sobe, 2 kuhinjski kredenci, 2 sa-
lonski omari, razne podobe, železne
postelje, različni otroški vozički, 1
zofa.

Pisarniška moč, gospodična, ali
praktikant se išče. Prednost ima ste-
nografinja in strojevarka. Lastno-
ročne ponudbe (tudi nemško) brez
spričeval pod »Pisarniška moč« na
»Prvo anončno pisarno«. 592-2

Kdor rabi rolete ali žaluzije, naj
pošlje svoj naslov na Jožefa Polše,
Stožice 44, pošta Jezica, nakar pri-
dem z vzorci in ceniki na dom brez-
plačno.

Mlade pse jazbečarje, premira-
ne proda Müller, vratar, južni kolo-
dvor. 590-2

Za trgovino s papirjem in ga-
lanterijo se sprejme takoj 1 učenka
(začetnica) in 1 blagajničarka. Pis-
mene ponudbe na pošti predal št. 123,
Ljubljana. 593-3

Teodor Kunc
Prešernova ulica št. 5, I. nadstropje.

Damski modni salon

za angleška in francoska
:: dela se priporoča. ::

Lepo opremljeno keglisčee

vporabno tudi po zimi, ker je kurljivo,
se odda pod jako ugodnimi pogoji v
najem. Poizve se na Resljevi cesti 22.

Dva sedlarska pomočnika

izurjena pri konjskih opravilih in vozovih ter
vajejca se takoj sprejme. Stalno delo.
M. Osolin, sedlar in izvošček v Domžalah.

Fotografske aparate

in vse potrebščine ima v zalogi

drogerija in fotomanufaktura

„ADRIJA“

v Ljubljani, Selenburgova ulica 5.

Zahtevajte cenike!

Kupim hišo ali vilo

v Ljubljani, reflektiram na vrt, vodo-
vod in električno razsvetljavo. Oferti
po možnosti z načrti, navodilom do-
hodkov ter stroškov in ceno. Načrti se
tako po vpogledu vrnejo,

July Maselle, trgovec in veleposestnik
Gradac, Belokrajina.

Radi bolezn oddam takoj pod
ugodnimi pogoji dobro vpeljano

špecerijško trgovino

na debelo (en gros).

M. SPREITZER

posestnik in trgovec v Ljubljani.

POZOR!

80.000 parov čevljev
4 pari čevljev za le K 850.

Zaradi plačilnih težkoč mi je naročilo več ve-
likih tovarov, da prodam velik del čevljev globoko
pod izdelovalno ceno. Prodajam torej radi tega
vsakomur 2 para moških in 2 para ženskih
čevljev, z zbitimi podplatji rujavo ali črno usnje,
jako elegantna najnovejša fazona velikost 11 Nr.
Cm. Vse štiri pari stanejo le K 850. Razpo-
šiljatev po povzetju.

D. Wulkan, Krakovo (Avstr.)

Isaka 3.-646

Zamena dopustna, tudi denar nazaj.

Hôtel „Lloyd“

z restavracijo in najlep-
šim vrtom

priporoča p. n. slav. občinstvu

Karol Tavzes

hotelier

Sv. Petra cesta št. 7.

Gospice, ki imajo veselje učiti
se kuhati, se vedno sprejemajo.

FRAN KRAIGHER

krojaški mojster

Gospiska ulica števil. 5

se priporoča slavnemu občinstvu za naročila vsakovrstnih oblek po
meri. — Inozemskega in domačega blaga veeno na izbero. — Spre-
jema tudi izdelovanje oblek in popravila. — Cene zmerno. — Izdeluje
vsakovrstne svetovno znane gumbe iz svile in blaga, trpežne tudi za
eksport po moju. 229



Edna posebnost
likerja je

Zdravnik želodca

„Zdravnik želodca“

je edina posebnost želodčnega
likerja iz zdravilnih rastlin, kateri
izborno upliva proti slabosti v
želodcu ter ga radi tega v nobeni
družini ne bi smelo manjkati.

Christofov zasebni učni zavod

v Ljubljani

vpisuje ves mesec julij in september
1913 vsak dan od 12.—3. ure po-
poldne v Sodni ulici št. 2, I. nadstr.

Simon Praprotnik

Jenkova ulica 7.

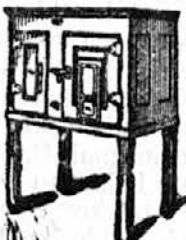
priporoča slavn. občinstvu svojo
veliko zalogo ledenikov, vrtnih

:: miz, stolov ::

in sploh vsa v mi-
zarsko obrt spada-
joča dela.

Delo solidno, zmerne
cene, postrežba točna.

Ceniki se pošiljajo
franko in zastonj.



Pozor! Pozor!

Radi opustitve
trgovine s čevlji

se isti prodajajo

30% ceneje!!

Zelo ugodna prilika za nakup!

Združeni čevliarji,

Wolfova ulica št. 14.

Od vis. c. kr. deželne vlade koncesi-
onirano krojaško obrtno učilišče za
prikrojavanje za moško in damsko
stroko.

Tečaj za prikrojavanje

se prične s 1. in 15. vsakega me-
seca. V nučnih slučajih se sprejmejo
učenci tudi v vsakim dnevom.

Priporočam obenem vzorce za kon-
fekcijo in po meri za moško in damsko
stroko.

Lastnik Teodor Kunc

Prešernova ulica 5, I. nad.

Ljubljana.

Gramofonske plošče

Plošče preje K 4.—,
sedaj samo K 1.95.
Velikanska zaloga
gramofonov!
Zahtevajte cenike.

K 1.95 K

25 cm velike, dvo-
stranske, priznane
najboljše znamke
prodajam radi velike
zaloge pod last. ceno

Fr. P. Nejšec,
Ljubljana, Stari trg št. 9.

Ne glede na vrednost blaga

dajem panama slavnike, ki so preje stali 12—14 K za 6 K
spalne obleke " " " " 13—16 " " 7 "
bele obleke zadnje nov. " " " " 40—50 " " 14 "
prašne plašče " " " " 18—20 " " 10 "

Dalje velika zaloga pralnih oblek za gospode
in otroke po najnižjih cenah.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Čitajte v Vašo lastno korist!

V današnjih težavnih razmerah zamorete obogateti le s srečko!

Turška srečka je v to svrhu prva in najpriporočljivejša srečka,
ker ima šest žrebanj vsako leto, ker igra še dolgo vrsto let in obdrži
ker znašajo glavni dobitki vsako leto kupec po izplačilu kupnine trajno
400.000, 400.000, 400.000, 200.000, igralno pravico brez vsakega na-
200.000 in 200.000 zlatih frankov, daljnega vplačevanja,
ker vsaka srečka mora zadeti najmanj ker znaša mesečni obrok samo 4 krone
400 frankov, 75 vinarjev, in
ker je tedaj zanjo izdan denar varno ker zadobi kupec že po vplačilu prvega
naložen kot v hranilnici, obroka izključno igralno pravico.

Pozor! Prihodnje žrebanje se vrši 1. avg. 1913. — Glavni dobitnik 400.000 frankov!
Po žrebanjih izhajajo slovenska poročila o vzdignjenih številkah!

Važno! Sprejemajo se tudi priglasila k nakupu srečk avstrijske držav. razredne loterije!
Natančnejša pojasnila pošlje vsakomur brezplačno

Ceške industrijske banke glavno zastopstvo v Ljubljani.
Sprejmejo se provizijski zastopniki pod ugodnimi pogoji.

Št 15716.

Razpis ustanove za uboge vdove.

Na dan obletnice poroke Njene c. in kr. Visokosti gospe nad-
vojvodinje Marije Valerije je pri mestnem magistratu razdeliti 400 K
med pet ubogih ljubljanskih vdov, t. j. takih, ki imajo v Ljubljani
domovinsko pravico.

Nekolekovane prošnje, v katerih je natanko navesti gnotne,
zdravstvene in rodbinske razmere (število in starost morebiti še ne-
preskrbljenih otrok, število, starost in opravilo morebitnih že preskrb-
ljenih otrok) je vlagati pri vložnem zapisniku mestnega magistrata
do vštete 20. julija 1913.

Na prošnje, ki ne obsegajo natančnih podatkov v smislu
tega razpisa, se ne bo oziralo.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 28. junija 1913.

Izgotovljene obleke

površnike, pelerine za moške in dečke. Fine vrhne jo-
pice, cele obleke (kostume) in posamezna krila za ženske
v manufakturni in konfekcijski trgovini

„Pri Škofu“ v Ljubljani,

na vogalu Medene ulice in Pred Skofijo št. 3 (nasproti gostilne
„Pri Sokolu“: — Podružnica tvrde R. Miklauc.

Velika izbira. — — Stalne nizke cene.

„Učiteljska tiskarna“

v Ljubljani

P. Z. Z. O. Z.

se priporoča v izvrši-
tev vseh tiskarskih
del, kakor časopisov,
knjig, raznih tiskovin
za urade, hranilnice,
in posojilnice, jedilnih
listov, cenikov, vizitk,
okrožnic, mrtvaških
listov i. t. d. i. t. d.



V zalogi ima šolske,
županske in različne
druge tiskovine, učna
izpričevala za obrtne
vajejce, delavni red,
diplome i. t. d. i. t. d.

Najokusnejša izvršba
in najnižje cene.

:: Litografija ::

Telefon št. 118.

:: Stereotipija ::

Celk. račun št. 76.307.